เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ถ้าฟังธรรมะแล้วชีวิตของเรามันจะสดชื่น ชีวิตของเราจะมีหลักเกณฑ์ ชีวิตเราจะมีความอบอุ่น แต่ถ้าเราฟังกิเลสไง ฟังกิเลสคือฟังความคิดของเราไง ถ้าความคิดของเรามันน้อยเนื้อต่ำใจ มันทุกข์มันยาก มันบีบคั้นน่ะ มันบีบคั้นในใจ

แต่ถ้าฟังธรรมะนะ ธรรมะ สัจธรรม ถ้าสัจธรรมทำให้ชีวิตนี้สดชื่นแจ่มใส แจ่มใสเพราะเหตุใด เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ

อดีตชาติ ย้อนอดีตชาติไปนะ บุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไปไม่มีที่สิ้นสุด จุตูปปาตญาณ คืออนาคตมันยังเกิดต่อไป อาสวักขยญาณ คือทำลายอวิชชา ทำลายกิเลสแล้วมันก็สิ้นสุด นี่วิมุตติสุข มีความสุขสดชื่นในชีวิตนั้น

แต่ถ้าเวลาเราศึกษา เราศึกษาธรรมะ เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราศึกษามาเพื่อความรู้ไง แต่ไม่ศึกษาเพื่อชีวิตของเราไง ความรู้ ความรู้คือความจำ ความจำคือมันอยู่ข้างนอก มันอยู่เป็นความรู้สึกนึกคิด ความคิดมันเกิดดับ แต่ความสุขความทุกข์ ความบีบคั้นในใจมันอยู่กับเราตลอดไป

ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชีวิตนี้ การเกิดนี้แสนยาก การเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์ การเกิดนี้แสนยาก การเกิดนี้แสนยาก แต่เราอยู่ในโลกที่เจริญแล้ว โลกที่เจริญแล้วเขาต้องคุมกำเนิดนะ เขากลัวการเกิด เขาคุมไว้ เพราะถ้าไม่คุมกำเนิดมันจะเกิดมากกว่านี้อีก

แต่เวลาในทางธรรม **การเกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก** การเกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก มันต้องมีบุญกุศลมันถึงมาเกิดไง ฉะนั้น คนมีบุญมากถึงมาเกิดมากใช่ไหม แต่เวลาเกิดมาแล้ว คนที่มีความไม่พร้อม เกิดมาแล้วเขาเกิดมาไม่พร้อม เขาเกิดมาไม่พร้อมนะ เขามีความทุกข์ความยาก มีความบีบคั้นไปทั้งนั้นน่ะ แต่คนเกิดมามีความสุข คนเกิดมาด้วยบุญกุศลมีความสุข นี่การเกิดเป็นมนุษย์ การเกิด

©2015 www.sa-ngob.com

เป็นมนุษย์นี้แสนยาก แล้วเกิดเป็นมนุษย์แล้ว ถ้ามันมีความพร้อมแล้ว มันมีทุกอย่างพร้อมแล้ว มันก็มีความสุขพอสมควรไง นี่มีความสุขพอสมควร เห็นไหม การเกิดนี้แสนยาก

ทีนี้การเกิดนี้ได้มา เราได้สถานะของมนุษย์นี้มา ถ้าได้สถานะของมนุษย์นี้มา เป็นคนดีไง เป็นคนดีก็เป็นยาก แต่ถ้าเป็นคนสำมะเลเทเมา เป็นคนเหลวไหลมันเป็นง่าย แต่เป็นง่ายแล้วมันได้อะไรขึ้นมาล่ะ เห็นไหม การได้เป็นมนุษย์มามันแสนยาก การได้ความเป็นมนุษย์มานี้แสนยาก แสนยากเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปรียบเทียบเหมือนเต่าตาบอดอยู่ในทะเล แล้วมันต้องโผล่ขึ้นมาหายใจ ถ้ามันโผล่ขึ้นมาหายใจ ถ้ามันเข้ามาในบ่วงนั้น บ่วงที่กลางทะเล บ่วงเล็กๆ อันหนึ่ง ถ้ามันโผล่ขึ้นมานั้นได้เกิดเป็นมนุษย์ นี่การเกิดเป็นมนุษย์แสนยาก นั้นท่านเปรียบเทียบไง

แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง ผลของวัฏฏะๆ การเกิดเป็นมนุษย์มันต้องมีมนุษย์สมบัติ มนุษย์สมบัติ เรามีศีล ๕ นี่แหละ เรามีศีลมีธรรมนี่มนุษย์สมบัติ ถ้ามีมนุษย์สมบัติแล้ว มนุษย์สมบูรณ์แล้วเราถึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์ พอเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาแล้ว เกิดมาแล้วยังต้องมาทุกข์มายาก มันทุกข์ยากเพราะเหตุใด มันทุกข์ยากเพราะเป็นความจริงไง มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริงไง ถ้าเป็นความจริง จะเป็นคนดี คนดีเพื่ออะไร

กุศล-อกุศล ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่เวลาเราทำคุณงามความดีของเรา เราบอก เราทำคุณงามความดีแล้ว ความดีไม่เห็นตอบสนองเราเลย

ความดี เห็นไหม ดูสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ความดีคืออะไรล่ะ ความดีคือพระโพธิสัตว์สร้างบุญญาธิการมาสมบูรณ์แล้ว สมบูรณ์แล้วนะ เวลาเกิดแล้ว เกิดมาในสังคม พระเจ้าสุทโธทนะก็อยากจะให้เป็นจักรพรรดิๆ ตัวเองก็พยายาม นี่ยมทูตก็มาแสดงตน มาชักนำตลอดเวลา นี่บุญกุศลๆ ทำ

นี่ไง เวลาออกมาบวชแล้ว ๖ พรรษา รื้อค้นๆ เพราะว่าสังคมโลกเขาเป็นแบบนั้น โลกเขาอยู่กันด้วยการสรรเสริญ โลกธรรม ๘ สรรเสริญเยินยอปอปั้นกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทรมานตนกับเขา เขายังเยินยอปอปั้นว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาเหมือนเรา แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เอากับเขา นี่เรื่องโลกเป็นอย่างนั้นทั้งนั้นน่ะ แต่เสร็จแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามารื้อค้นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง รื้อค้นตรงไหนล่ะ

©2015 www.sa-ngob.com

รื้อค้นตั้งแต่ระลึกถึงโคนต้นหว้า ระลึกถึงโคนต้นหว้านะ เรากำหนดลมหายใจ อานาปานสติ แล้วมีความสุข เราเอาความสุข เอาความสุข เอาความจริง แต่โลกเป็นอย่างนั้นน่ะ โลกเป็นอย่างนั้น ถ้าโลกเป็นอย่างนั้น เขาสรรเสริญเยินยอกัน มีจริงไม่มีจริงก็สรรเสริญเยินยอกันไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าระลึกถึงโคนต้นหว้า ความสุขอันนั้นมันฝังใจ มันประทับใจไง กำหนดลมหายใจ อานาปานสติ ปฐมยาม เวลาจิตสงบไปแล้ว บุพเพนิวาสานุสติญาณ มัชฌิมยามได้จุตูปปาตญาณ สิ่งที่ว่าปัจฉิมยาม สิ้นสุดแห่งทุกข์ สิ้นสุด นี่อาสวักขยญาณ อาสวักขยญาณ ความจริงทำดีทำอย่างนี้ไง

ว่าทำคุณงามความดีแสนยาก ทำคุณงามความดีแสนยาก ทีนี้เวลาเราเกิดมาแล้ว คุณงามความดีมันก็อยู่ที่วุฒิภาวะของคน วุฒิภาวะของคน คนที่ทุกข์ที่ยากมา สิ่งใดก็บีบคั้น

เวลาพระเราออกธุดงค์ ไม่อดไม่อยาก ไม่ทุกข์ไม่ยาก เวลามันอดมันอยาก อู้ฮู! มันทุกข์มันยากไปหมดเลย แต่เวลาเรามีทรัพย์สมบัติสมบูรณ์ ดูสิ บวชแล้วก็มีความสุขสบายขึ้นมา ทำไมเราต้องไปธุดงค์ ไปอดไปอยาก ไปทุกข์ไปยาก

เวลามันอดอยู่ในป่าในเขามันอดนะ เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมามันคิดถึงเลย เพราะมันอดมันอยากมันถึงทุกข์มันถึงยาก ก็อยากจะเห็นทุกข์ไง อยากจะรู้จักทุกข์ไง แต่ก็รู้ไม่ได้ รู้ไม่ได้หรอก รู้ไม่ได้เพราะอะไร เพราะว่าวุฒิภาวะมันไม่ถึงไง วุฒิภาวะไม่ถึง

ถ้าวุฒิภาวะมันดี ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้วมันไปเห็น ความทุกข์อันนั้นมันเป็นอนิจจัง ความทุกข์ เห็นไหม ความทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ และทุกข์ดับไป มันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป มันเป็นธรรมดาของมันอยู่อย่างนั้น แต่เวลาเราทุกข์เรายาก มันบีบคั้น ความทุกข์อันนั้นมันฝังใจมาก ใครมีสิ่งใดที่ฝังใจมาจะฝังใจอย่างนั้นมาก

นี่พูดถึงว่า เวลาเราจะทำความดี เป็นคนดีเป็นแสนยาก แล้วเราจะทำบุญล่ะ เวลาทำบุญขึ้นมาเทวดาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “เราควรทำบุญที่ไหน”

“ควรทำบุญที่เธอพอใจ”

©2015 www.sa-ngob.com

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉลาดมาก "เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ" คำว่า "พอใจ" คือ มันพอใจ มันปลื้มใจ มันทำได้ ถ้ามันไม่พอใจมันขัดแย้งไง ถ้าพระจะดีขนาดไหน แต่มันโต้แย้ง "ไม่ดีๆ"

ไม่ดีในมุมมองของเขา มันไม่ได้ดีเพราะพระดีหรือพระไม่ดี เพราะเอ็งไม่มีกึ๋นที่จะไปรู้ว่าพระดีหรือพระไม่ดีหรอก แต่ในมุมมองของเอ็ง เอ็งพอใจใช่ไหม ถ้าเอ็งพอใจ เอ็งควรทำบุญที่นั่น แต่เวลาทำไปแล้วมันจริงหรือเปล่าล่ะ ถ้ามันจริงหรือเปล่า เวลาเราเข้าไปใกล้ชิด เราจะรู้

ศีล ศีลจะรู้ได้เมื่อพระอยู่คลุกคลีกัน ถ้าเราคลุกคลีกัน เราอยู่ด้วยกัน เราจะรู้เลยว่าศีลสมบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์

ธรรม ธรรมเวลาจะรู้ได้ต่อเมื่อท่านแสดงธรรม อ้าปากออกมาทั้งหมดล่ะ หลวงตาท่านบอกไว้ เวลาเทศนาว่าการ มีความรู้สึกนึกคิดเท่าไรออกหมด

เวลาเราคุยกันทางโลก ใครพูดมาก คนนั้นก็บกพร่องมาก เพราะมันพูดมากเท่าไรมันก็โชว์ความรู้สึกนึกคิดออกมาทั้งนั้นน่ะ ไอ้คนที่รับฟังๆ เรารับฟังเพื่อประโยชน์กับเรา รับฟังแล้วไม่มีปัญญาเราก็รู้ไม่ได้อีกแหละว่ามันจริงหรือไม่จริง

แต่ถ้ามันจริง เวลาจริง "ควรทำบุญที่ไหน"

"ควรทำบุญที่เธอพอใจ"

เขาพอใจกัน วุฒิภาวะเขาแค่นั้น เขารับรู้ได้แค่นั้น โลกเขาเป็นแค่นั้น เห็นไหม เราดูสังคมสิ สังคมความรู้มันแตกต่างหลากหลายนัก แม้แต่หัวใจของเรามันยังเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ฉะนั้น เวลาคนทำสิ่งใด เขาทำสิ่งใด มันเหมือนผู้ใหญ่มองเด็ก เราเป็นผู้ใหญ่ใช่ไหม เราต้องการให้เด็กเป็นคนดีเหมือนเราหมดมันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นไปตามวัย วัยของเขาเป็นอย่างนั้น เขามีความสุขของเขา วัยเด็ก วัยแรกเกิด เขาจะมีความสุขของเขา พ่อแม่ก็ต้องทำมาหากินบากบั่นมาเพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตเขาขึ้นมา พอมันโตขึ้นมา โตขึ้นมาก็ไร้เดียงสา ความไร้เดียงสามันสะอาดบริสุทธิ์ พ่อแม่ก็เป็นห่วงเป็นใยทั้งนั้นน่ะ พยายามจะให้มีปัญญาให้เท่าทันสังคมเพื่อให้อยู่ในสังคมนั้นได้

©2015 www.sa-ngob.com

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของคนถ้ามันวุฒิภาวะแค่นั้น เขาชอบของเขาอย่างนั้น บางคนเขาชอบระดับทานของเขา เขาได้ทำทาน พอไปทำทาน ไปวัดไปวา คนทำทานแล้วมีคนยกย่องสรรเสริญ เขาพอใจแค่นั้น ถ้าเขาพอใจแค่นั้น นั่นก็บุญกุศลของเขามีแค่นั้น

แต่ของเรา เราทำทาน เราก็อยากทำทาน เราก็อยากช่วยเหลือสังคมทั้งนั้นน่ะ สังคมที่ไหนมันขาดตกบกพร่อง เราก็อยากจะให้ความบกพร่องนั้นพออยู่ไปได้ ฉะนั้น ถ้าเขาทำคุณงามความดีของเขาก็เป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เรามองเด็ก

แต่ความดี มีทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับเกิดสมาธิขึ้นหนหนึ่ง สมาธิสัมมาสมาธินะ สมาธิมีร้อยหนพันหนไม่เท่าเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาหนหนึ่ง เห็นไหม ระดับของทานอย่างนั้นมันยังจะต้องบากบั่นถ้าเอาความจริง

คำว่า "มนุษย์สมบัติ" เพราะอะไร เพราะมนุษย์สมบัตินี้มีค่ามาก มีค่ามากๆ เลย มีค่ามากๆ ดูสิเวลาหลวงตาท่านภาวนาของท่าน ไปที่หนองผือ ท่านบอกเลย ถ้ามันจะตายตอนนี้ยังไม่อยากตาย เพราะคนที่ภาวนาเป็นสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นชอบ ท่านจะรู้ถึงวุฒิภาวะของท่านเอง อย่างเช่นท่านว่าท่านหลงใหลไป ท่านก็หลงใหลไป ใครที่ภาวนาติดสมาธิก็หลงใหลไป แต่ใครพิจารณาไปแล้วเวลามันชำระล้างสังโยชน์ ๓ ตัวขึ้นไปเป็นโสดาบัน เขาจะรู้วุฒิภาวะของเขาว่าเขาเป็นโสดาบัน เพราะอะไร เพราะจิตมันรับรู้ของมันเอง มันเป็นสันทิฏฐิโก มันเป็นปัจจัตตัง มันรู้จำเพาะตน นี่รู้จำเพาะตน จิตนี้มันจะไม่เวียนว่ายตายเกิดไปตามวัฏฏะอีกแล้ว

ถ้าพิจารณาต่อเนื่องไป ถ้ามันละ กามราคะ-ปฏิฆะอ่อนลง เขาเป็นพระสกิทาคามี แล้วถ้าเขายกขึ้นสู่วิปัสสนา เขายกขึ้นสู่อสุภะได้ เขาพิจารณาของเขาได้จนชำระล้างมันขาดไปได้ เขาเป็นพระอนาคามี ทีนี้พอเป็นพระอนาคามีแล้ว สิ่งใดที่มันยังไม่สิ้นสุด มันรู้ของมันได้

เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาท่านบอกว่ายังไม่อยากตายๆ เพราะอะไร เพราะตายไปแล้วมันเป็นอนาคามี มันต้องไปเกิดบนพรหม มันยังต่อเนื่องไป ถ้ามันสิ้นสุดแล้ว ตายเดี๋ยวนี้ก็ได้ ตายเดี๋ยวนี้ก็ได้ คำว่า "ตายเดี๋ยวนี้" นี่ชีวิตมันมีค่าอย่างนี้ไง ถ้ามันตายตอนนี้ก็ไปเกิดบนพรหม เราไปเกิดบนพรหมแล้วไม่ใช่พรหมธรรมดาด้วยนะ พรหมพระอริยเจ้า พระอนาคามีไปเป็นพรหมแล้วมันจะสุกไปข้างหน้า จะ

©2015 www.sa-ngob.com

เป็นพระอรหันต์ไปข้างหน้าเลย ยังไม่อยากเลย ยังไม่ยอมไปเลยนะ อยากจะให้มันสิ้นสุดที่นี่ๆ นี่สภาวะของมนุษย์ แล้วสภาวะของมนุษย์มันสำคัญ สำคัญตรงไหน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์จะมาตรัสรู้ในภพของมนุษย์ เพราะภพของมนุษย์มันเป็นภพที่ชัดเจน ชัดเจนเพราะอะไร เพราะเราต้องบากบั่นตรากตรำทำมาหากินกัน บากบั่นทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีวิต เลี้ยงชีวิตเลี้ยงธาตุขันธ์นี้ไว้ แล้วธาตุขันธ์นี้ สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือความรู้สึก คือหัวใจของคน หัวใจของคน

เวลาเราทำมาหากินกัน เราก็ทำมาหากินเพื่อโลกธรรม ๘ เพื่อโลก ให้สังคมสรรเสริญ ยกย่องสรรเสริญให้ชาติตระกูลของเรามั่นคง เรามองกันได้แค่โลกนี้ไง เราอยากให้มีจารึกในประวัติศาสตร์ว่าเราเป็นคนสำคัญ เราเป็นรัฐบุรุษ เราเป็นคนมีชื่อเสียงในสังคมนี้

นี่ไง สิ่งนี้เราต้องบากบั่นหากินมา หาปัจจัยมาเพื่อดำรงชีวิต แต่สิ่งที่มีค่าคือความรู้สึกอันนั้น ถ้ามีความรู้สึกอันนั้น คนที่จะมีความประพฤติปฏิบัติ คนที่จะมีอริยทรัพย์ขึ้นมาได้ เขาต้องเห็นคุณค่าของชีวิต ฉะนั้น คนที่เห็นคุณค่าของชีวิตเขาเป็นสุภาพบุรุษ เขาเป็นคนซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์กับตัวเอง ทำมาหากินก็ทำมาหากิน แต่ทำมาหากินแล้วมันยังอยากจะประพฤติปฏิบัติ

เราจะบอกว่า คนที่จะมีคุณธรรมได้เขาไม่ได้คิดเหลวไหล เขาไม่ได้คิดตัดช่องน้อยแต่พอตัว เขาไม่ได้คิดว่าเขาจะเอาตัวรอด ไม่ใช่ ไม่ใช่ แต่มันเป็นหนทาง ดูสิ เวลาเราถือศีล ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ทำไมศีลมันต้องบากบั่น ต้องมากขึ้น เวลาถือศีล ๒๒๗ แล้วยังมีธุดงควัตรเข้าไปอีก ศีลในศีลมันยังละเอียดเข้าไปอีก แล้วพระปฏิบัติของเราจะมีความมุ่งมั่น มีความพยายามของเรา ทำขึ้นไป

จะบอกว่า เวลาทำคุณงามความดี เป็นคนดีก็เป็นได้แสนยาก เพราะอะไร เพราะว่าโลกธรรม ๘ มันเหนี่ยวรั้งเราไว้ตลอดเวลาแหละ แต่เราต้องมีสติ เราจะมีวุฒิภาวะ มีวุฒิภาวะเขาเรียกผู้นำ ผู้นำเขาจะพาสังคมไปทางไหน เขาจะพาสังคม เขาจะพยายามโน้มน้าวเอาสังคมนั้นให้มีหลักมีเกณฑ์ได้

จิตใจของเรา ความรู้สึกนึกคิดมันร้อยแปด มันโหมกระหน่ำในใจเราตลอดเวลา ถ้าเรามีสติปัญญา โลกธรรม ๘ ในพระไตรปิฎกบอกไว้ว่า เวลาพระอานนท์ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไงว่าเวลาคนไปสวรรค์ไปเท่าไร คนอยู่ในนรกเท่าไร

©2015 www.sa-ngob.com

ขนโคกับเขาโค โค ๑ ตัวจะมีเขา ๒ เขา ขนเต็มตัว คนทำคุณงามความดีแค่เขาโค เขาโคมี ๒ เขา คิดดูสิ แล้วขนมันเท่าไร

นี่ก็เหมือนกัน คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก ถ้าคนโง่มาก คนโง่มากเขาก็ไปตามประสากระแสของเขา ไปตามธาตุขันธ์ของเขา ไปตามธาตุ ไปตามความพอใจของเขา ถ้าเราเป็นคนฉลาด เราเป็นคนฉลาด เราเป็นเขาโค เราไม่ใช่ขนโค ขนโคกับเขาโคมันแตกต่างกันอยู่แล้ว วุฒิภาวะของใจที่มันจะเข้มแข็งขึ้นมา มันจะเข้มแข็งขึ้นมาได้อย่างไร

เรามีครูบาอาจารย์เป็นที่เกาะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลามีพระดำรงชีพอยู่ ถ้ามีสิ่งใด มีแต่คนเข้าไปถามว่าควรทำอย่างไร ควรทำอย่างไร แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้วทำอย่างไรล่ะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้วเขาก็ถามลูกศิษย์ลูกหานะ

ดูพระเจ้าอโศกมหาราชเวลาถามพระติสสะอาจารย์ของท่านว่าควรทำอย่างไร ควรทำอย่างไร ควรทำอย่างไรเพราะว่าท่านเกิดไม่ทันองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเจ้าอโศกมหาราชเกิดตอนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระติสสะเป็นอาจารย์ของพระเจ้าอโศกฯ นี่เขาทำคุณงามความดีๆ ไง ถ้าเราเจอครูบาอาจารย์ที่เป็นสัมมาทิฏฐิ ที่มีความเห็นถูกต้อง เขาทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่ของเรา เราถ้ามันไม่มีที่พึ่งๆ เราก็รักษาใจเรา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วแยกแยะคัดแยกเอา เราจะเอาคุณงามความดีๆ ของเรา

เวลาบอก "พระภาวนาก็เห็นแก่ตัว ก็บอกว่านั่งสมาธิภาวนา อย่างอื่นเป็นของหยาบๆ"

การภาวนานั่นล่ะถ้าจิตใจมันวอกแวกวอแวมันภาวนาไม่ได้หรอก ศีล ข้อวัตรปฏิบัติมันต้องปูพื้นมา อย่างเรา เห็นไหม ความลับไม่มีในโลกหรอก ใจดวงใดก็แล้วแต่ ถ้ามันบีบคั้นตัวมันเอง มันภาวนาได้ไหม ใจ ใจดวงนั้น ใจดวงที่จะภาวนาเขาต้องมีพื้นฐานมา เขาต้องมีทาน มีศีล มีภาวนามาสมควร เขาจะทำของเขาได้ เว้นไว้แต่โมฆบุรุษไง เวลาแอบทำ เวลาทำก็หน้าชื่นตาบานไง แต่ในใจมันเศร้าหมอง

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา พื้นฐานมันต้องมีมาก่อนไง พอพื้นฐานมีมา เพราะว่าความลับไม่มีในโลก ใจสะอาดบริสุทธิ์ ถ้าสะอาดบริสุทธิ์ในทางศีลทางธรรม คือไม่มีอกุศลต่างๆ มันถึงจะภาวนาได้ไง มันไม่เป็นนิวรณธรรมกางกั้นสมาธิ กางกั้นปัญญาขึ้นมา

©2015 www.sa-ngob.com

ฉะนั้นบอกว่า ถ้าเราเป็นคนดีก็เป็นคนดีได้ยากแล้ว แล้วจะทำคุณงามความดีเข้าไปอีก เขาบอกว่าเราเป็นคนโง่ เราเป็นคนไม่ฉลาด คนที่ฉลาดเขาต้องหาผลประโยชน์ของเขา

ผลประโยชน์ถ้ามันเป็นมาโดยธรรม เราก็แสวงหาของเราโดยธรรม โดยสัจจะ โดยความเป็นธรรม แล้วถ้าเราทำของเราก็ทำเพื่อชีวิตของเรานี่ไง บอกว่าในเมื่อเราต้องสัมมาอาชีวะ เราต้องหาเลี้ยงชีพมาอยู่แล้ว เลี้ยงชีพมันเป็นความทุกข์ความยากอยู่แล้ว แต่เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติมันทุกข์ยากมากกว่า เพราะมันต้องเอาชนะตนเองให้ได้ มันต้องเอาชนะใจเราให้ได้ ถ้าเราเอาชนะใจเราได้ พอใจเราสุข มันไม่มีขายในท้องตลาดไง

ในทางโลก ธุรกิจบริการ มีเงินแล้วซื้อได้ทุกอย่าง แต่เวลาสติ สมาธิ ปัญญา มันหาซื้อไม่ได้ มันหาซื้อไม่ได้ เวลาฝึกหัดขึ้นมามันยังมีโลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา เวลามีสติ มีมหาสติ มีปัญญา มีมหาปัญญา แล้วมีปัญญาอัตโนมัติ สิ่งนี้มันเกิดขึ้นมาจากไหน ท้องตลาดไม่มีขาย แต่มันฝึกหัดพยายามดัดแปลงตนขึ้นมาในใจแล้วมันได้ขึ้นมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้โดยมรรค ๘ นะ อาสวักขยญาณ สิ่งที่ว่าชำระล้างอวิชชา เราผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เราก็ต้องมีอย่างนั้นนะ เวลาเราปฏิบัติกัน เราจะมีศีล สมาธิ ปัญญาสมบูรณ์แบบนั้น แล้วศีล สมาธิ ปัญญาที่สมบูรณ์ขึ้นมาในหัวใจ เรากล้าคิดถึงไหม บางทีบอกว่ามันสุดเอื้อม เราทำไม่ได้เลยแหละ

แต่ถ้าเราทำขึ้นมานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อย่างใด ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมก็จะมีปัญญา มีดวงตาเห็นธรรมแบบนั้น เพราะพระอรหันต์ในสมัยพุทธกาล ดูสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับอัครสาวกก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน มีมรรคมีผลเหมือนกัน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราก็มีมรรคมีผลเหมือนกัน เราจะทำใจของเราให้เป็นแบบนั้น แล้วมันมีคุณค่าที่ไหนล่ะ ถ้าเรามีคุณค่ามาก เห็นไหม

“ควรทำบุญที่ไหน”

“เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ พอใจที่ไหนทำที่นั่น”

แต่ถ้าจะเอามรรคเอาผลล่ะ

©2015 www.sa-ngob.com

จะเอามรรคเอาผลต้องมีการแสวงหา ต้องมีการแยกแยะ ต้องมีการกระทำด้วยหัวใจของเรา สิ่งใดเป็นมิจฉาทิฏฐิ สิ่งใดเป็นสัมมาทิฏฐิ สิ่งใดเป็นระดับของทาน

เวลาระดับของศีล เรื่องของทานมันก็หยาบเกินไปแล้ว เรื่องของศีล ศีลนี่ความปกติของใจ แล้วเรื่องของปัญญาล่ะ นี่ระดับของมันแตกต่างหลากหลาย มรรค ๔ ผล ๔ โสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อรหัตตมรรค มันก็แตกต่างกัน หยาบละเอียดแตกต่างกัน

ถ้าทำบุญ เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ แต่ถ้าเธอจะเอาผล เอาผล เอาการประพฤติปฏิบัติ มันต้องเอาตามความเป็นจริง แล้วถ้าตามความเป็นจริงมันจะมีปัญญา มันจะรู้สิ่งใดควรและไม่ควร

สิ่งใดไม่ควร เห็นไหม เหมือนเราเป็นผู้ใหญ่ เรามองเด็ก เด็กเขาทำคุณงามความดีของเขาประสาเด็กๆ เราก็ปรบมือให้เขา เราก็ดีใจกับเขา เพราะเขายังทำคุณงามความดีของเขาอยู่ วุฒิภาวะเขาได้แค่นั้น เขาจะขึ้นมาสูงอย่างนั้นไม่ได้ ก็ต้องไว้อย่างนั้น แต่ในตัวของเรา ในวุฒิภาวะของเรา ในใจของเรา เราจะต้องแสวงหาของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง

©2015 www.sa-ngob.com